

Gebruik van exitcards in het po

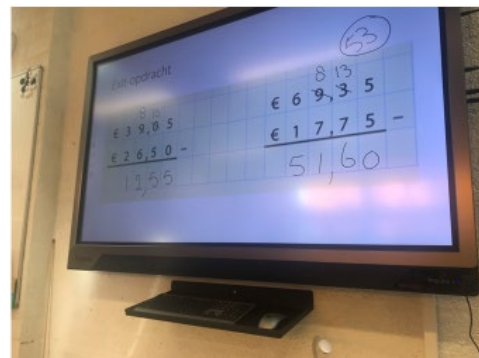
Een sfeerimpressie inclusief praktische voorbeelden door Pieter Gerrits

Zo'n twintig leerkrachten van het netwerk Formatief handelen in de regio Nijmegen gaan aan de slag met exitcards. Na een inspiratie- en uitwisselingsbijeenkomst zetten ze de exitcards in in hun lessen. Dit verslag beschrijft de uitwisseling van ervaringen en de reflectie op het gebruik van de exitcards die daarna volgde in een online uitwisseling.

Hoe zag het eruit bij jou in de klas?

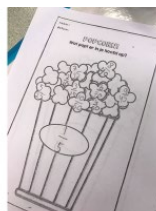
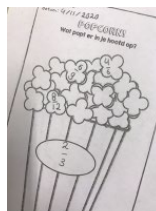
Waarom zou je exitcards in je les gebruiken? Dat is voor de leerkrachten niet zo moeilijk: doelgericht informatie verzamelen om het vervolg van het leerproces vorm te geven. Als je een beslissing neemt over het leren, baseer je je op relevante informatie. Zoals de beslissing waar je inhoudelijk de volgende les mee begint. Beheersen leerlingen de aangeboden stof voldoende, welke leerlingen nog niet en welke actie is er nodig?

Marjolein Bruijsten van de Hazesprong in Nijmegen zet de exitcard als volgt in: We zien op het digibord twee rekenopgaven. Leerlingen schrijven hun antwoord op hun wisbordje. De leerkracht kan in één oogopslag zien of de som goed gemaakt is. Daarnaast schalen de leerlingen zichzelf in en bepalen in hoeverre zij het lesdoel beheersen.

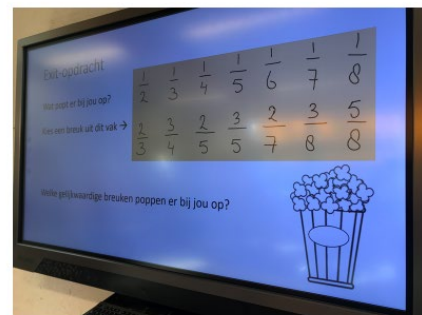
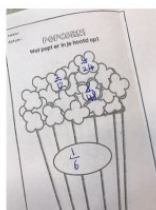
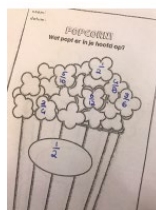

Een tweede voorbeeld is de popcornkaart. Deze is erg handig bij het activeren van voorkennis, in dit geval gaat het om gelijkwaardige breuken. De leerkracht vraagt: 'Wat popt er in je op bij de breuk 2/3?'

Leerlingen vinden dit een leuke werkvorm, het zet hen aan het denken én aan het rekenen.

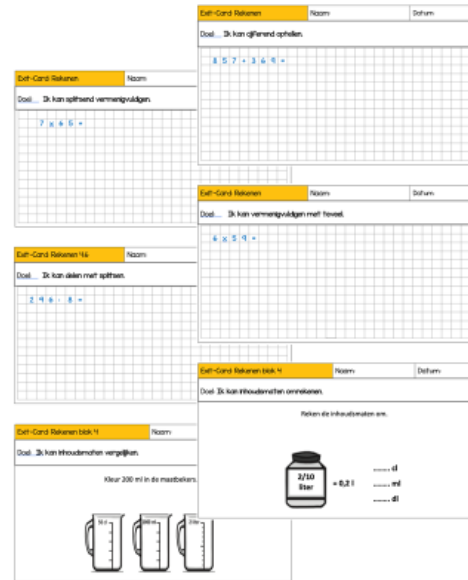
Lesinhoud: gelijkwaardige breuken

Een derde voorbeeld komt van Richard Looten van basisschool de Driemaster in Nijmegen. Richard laat leerlingen een voorspelling doen: In hoeverre denk je dat je dit doel beheerst? Vervolgens vindt een check plaats door middel van een exitcard waarin een signaalopgave is verwerkt. De vraag was vervolgens "Klopte mijn voorspelling? Daarover gaan leerlingen vervolgens met elkaar in gesprek waarbij de leerkracht langsloopt.

Exit-Cards

- Leerdoel
- Wat was mijn voorspelling?
- Welke informatie heb ik van de leerlingen ontvangen?
- Klopte mijn voorspelling?
- Welke keuze heb ik gemaakt op basis van de ontvangen informatie?

In groep 8 van de Driemaster is er voor elk lesdoel een exitcard. Janneke van de Water gebruikt onderstaande exitcard bij de les over vreemde valuta. Leerlingen laten in een opgave zien in hoeverre zij het lesdoel beheersen. Vervolgens geven ze met behulp van een kleur aan in hoeverre zij denken dat ze het doel beheersen. Ten slotte beantwoorden ze de vraag: Wat heb je nog nodig?

Naam:									
Exitcard – les 8, blok 3.									
<p>1. Hoeveel Australische dollars krijg ik voor €200,-?</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin: 10px 0;"> <tr> <td style="width: 15%; padding: 2px;">€</td> <td style="width: 15%; padding: 2px;">1</td> <td style="width: 15%;"></td> <td style="width: 15%;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">AU \$</td> <td style="padding: 2px;">1,60</td> <td></td> <td></td> </tr> </table> <p>2. Schatten 1 AU \$ = €0,62</p> <p>Hoeveel euro moet je ongeveer betalen voor 550 Australische dollars?</p>	€	1			AU \$	1,60			<p><i>Doel:</i> <i>Ik kan rekenen met vreemde valuta.</i> <i>Ik kan schattend rekenen met vreemde valuta.</i></p> <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> 0 0 0 0 </div> <p>Wat heb je nog nodig?</p>
€	1								
AU \$	1,60								

Wat heeft het gebruik van exitcards opgeleverd?

Leeropbrengsten

Hoewel je exitcards ook kunt inzetten om informatie te krijgen over het leerproces en de self-efficacy van leerlingen, geven leerkrachten van het leernetwerk unaniem de voorkeur aan exitcards die informatie geven in hoeverre een leerling een leerdoel beheerst. Bijvoorbeeld een exitcard met een reken- of taalopgave. In één oogopslag kijkt de leerkracht dan of het antwoord goed is. "Een concrete vraag levert een concreet antwoord op", aldus een van de leerkrachten.

Per lesdoel kan de leerkracht kiezen voor een signaalopgave: als je die goed hebt, is de kans groot dat je het lesdoel beheerst. De exitcards geven leerkracht én leerlingen inzicht in hun werk en reflectie op hun verwachtingen. Sommige leerlingen verwachtten van zichzelf dat zij een doel beheersten en anderen juist niet. De exitcards zijn een bewijs dat hun aannames wel/niet kloppen.

Leerproces en self-efficacy

Tegelijkertijd kwamen de leerkrachten die via exitcards informatie ophaalden over het leerproces en self-efficacy) erachter dat dit veel nieuwe informatie opleverde. Maar het leverde ook vragen op: hoe ga ik vervolgens het beste met leerlingen in gesprek over hun gevoelens, overtuigingen en opmerkingen. Je wilt immers deze rijke en eerlijke input recht doen!

Tools en werkwijzen

Leerkrachten gebruiken ook wisbordjes of visualizers als exitcard. In de onderbouw zoeken leerkrachten nog wel naar wat passende exitcards zijn. Het gebruiken van pictogrammen is een effectieve aanpak. Ook geven ze elkaar voorbeelden van gesprekjes die de leerkracht met leerlingen voert en waarin hij korte vragen stelt, zoals: Kan je het zelf, met hulp of nog niet? Exitcards hoeven dus niet altijd letterlijke kaarten te zijn, is de conclusie. Het gaat er immers om dat je op een korte en krachtige manier informatie over het leerproces verzamelt en daar je beslissing uit laat volgen.

Welke tips zou je jezelf en collega's willen meegeven?

We sluiten de bijeenkomst af met de vraag welke tip jij jezelf of je collega's zou meegeven als het gaat om werken met exitcards. Een greep uit de tips:

- Een behapbaar lesdoel voor ogen hebben bij het maken van de exitcards.
- Korte gesprekjes voeren, individueel of gezamenlijk n.a.v. de opbrengsten op de exitcard.
- Exitcards inzetten aan het einde van de dag: Wat heb je vandaag geleerd? Wat vertel je je papa en mama? Of een emotiemeter. En deze inzetten op vaste momenten in de week, zichtbaar in de dagplanning.
- De exitcard gebruiken als middel dat leerlingen zichzelf leren inschatten.
- Signaal/sleutelopgaven selecteren voor de exitcards, dat als leerlingen die goed hebben, de kans groot is dat ze het doel beheersen.